

ZA. O?AVU!
OBČANSKÉ SDRUŽENÍ

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2013

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	3
ZÁKLADNÍ ÚDAJE	4
Sídlo sdružení, kontakty	4
Symboly sdružení	4
Organizační struktura	4
Curriculum vitae	5
Základní cíle sdružení	7
Formy činnosti sdružení	8
ZPRÁVA O ČINNOSTI	9
Přehled projektů a aktivit v roce 2013	9
ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ	16
Finanční zpráva	16
SPOLUPRÁCE	17
Poděkování	17
ZÁVĚR	18

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení přátelé, členové a příznivci sdružení,

předkládáme vám výroční zprávu občanského sdružení Za Opavu za rok 2013, ve které se snažíme zachytit nejvýznamnější části naší činnosti. Při vytváření sumáře postupně zjišťujeme, že výčet aktivit nemůže být nikdy dokončen, neboť pozadí všech projektů je tvořeno často mravenčí prací a navíc se každým rokem zabýváme řadou jiných menších kauz.

V našem harmonogramu zůstávají projekty s pevnou základnou a vybudovanou tradicí. I v roce 2013 pokračovaly příjemné literární večery Básnické hlasy, tematický cyklus přednášek o architektuře, kultuře, umění a památkové péči, byl vyhlášen již 7. ročník legendární Opavské ceny J. M. Olbricha, koordinovali jsme putovní výstavu „Necháme to tak?“, pokračovali jsme v benefičních akcích na záchranu kostela v Deštném. Mezi stálice lze zařadit i naši účast na jednodenních akcích Dny evropského dědictví, Den země, Den stromů a Den hradu Vikštejna.

Rok 2013 však přináší i řadu novinek. Zahájili jsme tvorbu Opavské ekomapy - online nástroje, který ukazuje Opavanům praktické možnosti pro ekologicky šetrný životní styl. Vyzkoušeli jsme i nový projekt nesoucí název Město jako na talíři, v rámci něhož jsme zorganizovali dvě báječné akce – Svátek sousedů a Opavské noční kupé. V edukačních aktivitách vznikly dva nové programy pro děti základních škol – Procházka po hradbách a Život na hradě. V září jsme také zahájili roční výukový program pro děti 5. třídy základní školy na Otické ulici v Opavě.

Nikdy nás nepřestane překvapovat krátkost cest od myšlenek k realitě. Nesmírně nás těší, že naše aktivity přinášejí radost a užitek, vážíme si důvěry, která je v nás vkládána. Žít jen pro sebe je přece málo ☺

Pěkné a inspirativní čtení přeje

Kateřina Skalíková
o. s. Za Opavu

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Sídlo sdružení, kontakty

Adresa: o. s. Za Opavu, Hobzíkova 3, 746 01 Opava

IČO: 270 53 644

Tel: +420 777 187 823

E-mail: kontakt@zaopavu.cz

Účet: 226684142/0300

Symboly sdružení

➤ logo sdružení – barevná verze a černobílá verze

Organizační struktura

➤ Organizační uspořádání je zaneseno v čl. 6 stanov občanského sdružení. Struktura orgánů je tvořena členskou schůzí, členským výborem a dalšími orgány zřízenými rozhodnutím členského výboru.

Předseda sdružení: Bc. Kateřina Skalíková

Členský výbor: Mgr. Zdeněk Frélich
Zuzana Prokešová
Mgr. Milan Freiberg
MgA. Tomáš Skalík
Bc. Kateřina Skalíková

Členská schůze: sdružení má celkem 25 řádných členů

Curriculum vitae

- Prvotní myšlenka založit občanské sdružení vznikla již na podzim roku 2006. Spouštěčem bylo množství sporných aktivit vedení města Opavy a mezi posledními výstavba protihlukové zdi na náměstí Osoboditelů.
- Dne **17. 11. 2006** se konala zakládající členská schůze, na které byly přijaty stanovy vznikajícího občanského sdružení.
- Dne **23. 1. 2007** bylo občanské sdružení Za Opavu zaregistrováno jako existující sdružení u Ministerstva vnitra České republiky, a to podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v platném znění. Sdružení je právnickou osobou podle českého práva.
- Dne **21. 2. 2007** se konala první členská schůze organizace.
- Ode dne 25. 2. 2007 jsou v provozu internetové stránky www.zaopavu.cz.
- Dne **3. 9. 2007** bylo naše sdružení na vlastní žádost zařazeno do Oborové platformy nevládních neziskových organizací pracujících v oblasti ochrany životního prostředí.
- Od září **2007** užíváme logo a grafický manuál, které byly sdružení vytvořeny přímo na míru.
- V září **2007** je poprvé vyhlášena Opavská cena J. M. Olbricha, jež bude každoročně udělována za kvalitní počín v architektuře či urbanismu, a to na území Opavy a Opavska.
- V roce **2007** začínáme vydávat Občasný zpravodaj, ve kterém jsou prezentovány odborné články, aktuality a informace k dění v Opavě.
- Od roku **2007** je založena nová tradice konání konference „Památky ve Slezsku“, jejímž cílem je přiblížení existence a ochrany kulturního dědictví veřejnosti.
- Od roku **2008** se začínáme zabývat problematikou ohrožených památek na Opavsku a začínáme se fyzicky podílet na jejich monitorování a opravách.
- V roce **2009** směřujeme otázky a diskusi na nová témata: Umění ve veřejném prostoru, Městské prostředí, Historie krajiny Opavska a Ekologie. Na internetových stránkách sdružení jsou k těmto tématickým okruhům vytvořeny nové sekce.
- V roce **2009** vrostl počet obnovených historických památek na tři. Kromě kaple v Brumovicích, jejíž oprava proběhla již v roce 2008, se podařilo obnovit boží muka v Melči a kapli v Krásném Poli u Ostravy.
- V roce **2010** se nám podařilo realizovat obnovu dalších památek. Jednalo se o kapli v Nových Těchanovicích u Vítkova a boží muka v Úvalně u Krnova.

- V roce **2010** zahajuje sdružení Za Opavu edukační činnost zaměřenou na ochranu a péči o kulturní dědictví pro děti základních škol.
- V roce **2010** byla založena nová tradice večerů o literatuře a poezii s názvem „Básnické hlasy“.
- V roce **2010** jsme začali organizovat benefiční akce. Začali jsme u kostela v Deštném, u něhož se podařilo získat finance na první havarijní opravy. V rámci těchto aktivit byl v roce **2011** založen divadelní ochotnický spolek „Nechutné tajemství“.
- V roce **2010** zahajujeme systematickou výsadbu stromů – jednotlivců na vybraných místech na Opavsku.
- Občanské sdružení Za Opavu se v roce **2011** stává vydavatelstvím. Vznikají dvě první publikace věnované kulturnímu dědictví.
- V roce **2011**, v rámci fundraisigové strategie organizace, zakládáme malý obchůdek. Zájemci si mohou zboží objednat v e-shopu zveřejněném na webu sdružení.
- V roce **2011** jsme se stali koordinátory putovní výstavy „Necháme to tak?“ věnované ochraně kulturního dědictví.
- V rámci edukačních aktivit realizujeme v roce **2011** několik pilotních projektů na základních školách na Opavsku. Na základě pozitivních zkušeností vytváříme několik placených programů pro základní školy zaměřených na ochranu kulturního dědictví.
- V roce **2012** se začínáme systematicky věnovat přednáškové činnosti a zahajujeme 1. cyklem přednášek o architektuře, umění, kultuře a památkové péči.
- Od roku **2012** přebírá o. s. Za Opavu záštitu nad organizováním komentovaných prohlídek na židovském hřbitově v Opavě. Tuto aktivitu přebíráme od sdružení Areka, které ukončilo v Opavě svou činnost.
- V roce **2012** se poprvé naši členové účastní vzdělávacích seminářů zaměřených na činnost neziskových organizací a poprvé se účastní veletrhu Památky 2012 v Praze.
- V roce **2013** vznikají nové edukační programy pro děti základních škol zaměřené na poznávání historie Opavska. V tomto roce rovněž zahajujeme první roční edukační program památkové péče.
- V roce **2013** vzniká Opavská ekomapa, jakožto první regionální průvodce ekologicky šetrným životním stylem.
- V roce **2013** organizujeme první ročník přednáškového večera Opavské noční kupé na téma Společný prostor.

POSLÁNÍ - CÍLE

Důvody založení občanského sdružení se odráží v náplni organizace specifikované v jejích stanovách.

Základní cíle sdružení

- přispívání k ochraně kulturního dědictví, životního prostředí, zdravých životních podmínek ve městě Opavě a v jeho okolí
- ochrana kulturních památek a historických objektů, přírody a krajiny
- informační, poradenská a publicistická činnost zaměřená na informování občanů města Opavy a jeho okolí o stavu životního prostředí, jakož i o záměrech a činnostech, které ohrožují a poškozují životní podmínky obyvatel, přírodní či kulturní hodnoty města Opavy a jeho okolí
- propagace a prosazování principů občanské společnosti a trvale udržitelného způsobu života a rozvoje města Opavy
- podpora a aktivní uskutečňování širší účasti veřejnosti ve správních řízeních, týkajících se ochrany životního prostředí a kulturních památek ve městě Opavě a jeho okolí
- podpora dalších forem účasti veřejnosti na řešení ekologických i sociálních problémů města Opavy a jeho okolí, souvisejících zejména s dopravní situací, ochranou obyvatel před hlukem a znečištěním ovzduší, ochranou městské zeleně a příměstských přírodních hodnot a ochranou městské památkové zóny, jejího ochranného pásma a jednotlivých památkově chráněných objektů, jakožto i dalších historických budov
- účastnění se správních řízení ve smyslu § 70 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny
- účastnění se správních řízení týkajících se novostaveb a rozsáhlých rekonstrukcí stávajících objektů ve městě Opavě a v jeho okolí.

Formy činnosti sdružení

- informační a poradenská činnost pro občany města Opavy a okolí, podpora vzájemné komunikace mezi občany
- organizování kampaní a petičních aktivit na ochranu životního prostředí, zdravých životních podmínek a kulturního dědictví
- účast ve správních i jiných řízeních, ve kterých mohou být dotčeny zájmy ochrany životního prostředí a kulturního dědictví
- vydávání tiskových zpráv, letáků a publikací
- oprava a ochrana památek, na které se zapomnělo, které chátrají či jim hrozí jiné nebezpečí
- pořádání výstav, přednášek, diskuzí, promítání, programů pro děti a dalších kulturních akcí
- vysazování zeleně a zapojení se do správních řízení kvůli její ochraně
- účast při přípravě projektů významných pro budoucnost města Opavy
- poradenství při obnově a ochraně historických objektů
- edukační aktivity věnované poznání, ochraně a péči o kulturní a přírodní dědictví.

ZPRÁVA O ČINNOSTI

Přehled projektů a aktivit v roce 2013

Židovský hřbitov

- V rámci Dnů evropského dědictví se v sobotu 14. září otevřela brána opavského židovského hřbitova a návštěvníci si mohli užít komentovanou prohlídku s průvodcem, seznámit se s historií pohřebiště i židovskou kulturou.

Opavská cena J. M. Olbricha 2012-2013

- Občanské sdružení Za Opavu vyhlásilo již 7. ročník Opavské ceny J. M. Olbricha, a to na území celého Opavska, tentokrát za rekonstrukci kolaudovanou v letech 2012-2013.
- Udílení Ceny J. M. Olbricha má za úkol propagovat kvalitní architekturu, informovat a angažovat veřejnost, iniciovat diskusi a zájem o architekturu a prostředí, které nás obklopuje. Cena je vyhlašována každoročně od roku 2007 za kvalitní architekturu, rekonstrukci nebo urbanistické řešení na území Opavska. Střídají se ceny za novostavbu a rekonstrukci.
- Sdružení obdrželo celkem 16 návrhů, ze kterých bylo nominováno 13 realizací. Členové odborné poroty byli: Ing. arch. Milena Vitoulová, Mgr. Martin Strakoš, Ing. arch. MgA. Osamu Okamura, prof. akad. soch. Jan Ambrůz, prof. PhDr. et PaedDr. Jindřich Vybíral, CSc., MgA. Vendula Šafářová, PhD., Ing. arch. Lucie Langerová.
- V pondělí 7. 4. 2014 se v Galerii CELLA v Opavě uskutečnilo slavnostní udělení ceny a vernisáž výstavy nominovaných a oceněných staveb.
- Oceněny byly tyto stavby:
 - rekonstrukce knihovny v Holasovicích
 - rekonstrukce rodinného domu v Mokřých LazcíchČestné uznání získaly tyto stavby:
 - rekonstrukce OC BREDA & WEINSTEIN

- rekonstrukce Historické výstavní budovy Slezského zemského muzea
 - rekonstrukce kapličky u Černého mlýna v Opavě – Komárov
 - rekonstrukce rodinného domu ve Slavkově
- Cenu veřejnosti získala tato stavba:
- hasičská zbrojnice v Melči.

Cyklus přednášek o architektuře, kultuře, umění a památkové péči

➤ V roce 2013 se podařilo uskutečnit celkem 9 tematických přednášek:

1/2013 – "Obchodní dům Breda a Weinstein – historie 1. Moderního obchodního domu v ČSR" – Mgr. Romana Rosová

2/2013 – "Městská spořitelna v Opavě – historie stavby, hodnoty architektury, výpověď detailů" – PhDr. Danuška Kouřilová

3/2013 – „O historii ovocnářství na Opavsku a Hlučínsku“ – Mgr. Radim Lokoč, PhD.

4/2013 – „Jiná krajina“ – Prof. Akad. Soch. Jan Ambrůz

5/2013 – „Městské sady v Opavě – příběhy a život našich vegetativních sousedů“ – Ing. Petr Ondruška

5/2013 – „Proč architekti (ne)potřebují umělce? - Prof. MgA. Petr Kvíčala

6/2013 – „Blucherův palác, výsledky SHP“ – PhDr. Danuška Kouřilová, Mgr. Petra Kaniová

9/2013 – „Josef Maria Olbrich (1867-1908), architekt a designér rané moderny“ – Prof. Jindřich Vybíral

10/2013 – „Proměny továrny“ - Ing. arch. Ivan Bergman

➤ Projekt byl podpořen dotací Statutárním městem Opavou ve výši 20 000,- Kč.

Básnické hlasy

- Diváci měli v letošním roce možnost shlédnout čtyři plnohodnotné večery s rozmanitými literárními postavami. První večer patřil redaktorovi časopisu Host a básníkovi Martinu Stöhrovi, během večera se představil také mladý autor Roman Polách. Druhé setkání se neslo čistě v ženské režii. Svou tvorbu prezentovaly studentky Slezské univerzity Ivana Kašpárková a Veronika Motúzová. Hlavním hostem byla básnířka a překladatelka Lenka Daňhelová. Třetí večer přivítal zlínského autora, výtvarníka a prozaika Jaroslava Kovandu. Jeho čtení zavonělo vzpomínkami na dětství. Poslední autorské čtení proběhlo v prosinci s podtitulem S Magorem za zády a věnováno bylo undergroundové osobnosti Ivana Martina Jirouse. Během večera na legendu české neoficiální kulturní scény vzpomínali básníci Zeno Kaprál a Petr Hruška. Společně s hosty se básnického slova chopil také Jakub Chrobák, jinak moderátor dosavadních ročníků.
- Vydařená akce, již se v oblíbené opavské kavárně Evžen účastnilo množství lidí, byla podpořena finanční dotací Statutárního města Opavy ve výši 20 000,- Kč.

Benefiční akce – kostel Navštívení Panny Marie v Deštném

- V létě 2013 bylo zpracováno zaměření krovové konstrukce, na které získalo občanské sdružení Za Opavu grant ve výši 20 000,- Kč z Purkyňovy nadace.
- Předseda této nadace sídlící ve středních Čechách pan Černý navštívil osobně místo a rozhodl se finančně podpořit stavební i projektovou činnost i v následujících letech.
- Jedinou společenskou benefiční akcí, která se pro kostel v letošním roce uskutečnila, byla premiéra divadelního představení O podivuhodné kavárně, kterou jako svou druhou divadelní hru představila opavská ochotnická společnost Nechutné Tajemství. Celková vybraná částka 3 960,- Kč byla předána farnosti.

Den hradu Vikštejna

- Ve spolupráci se sdružením Radkov a Obcí Radkov jsme v srpnu 2013 zorganizovali 3. ročník akce „Den hradu Vikštejna“. Akce se zúčastnilo cca 500 lidí, kteří se zapojili do bohatého kulturního programu.
- Připravena byla prohlídka prostor zříceniny s odborným výkladem, dále cesta rytířských ctností a tradiční jarmark. Součástí zábavného odpoledne byla i dvě divadelní představení.

Putovní výstava „Necháme to tak?“

- Výstava věnující se ochraně a zachování kulturního dědictví putovala pod našimi křídly i v roce 2013.
- V průběhu roku hostila putovní výstavu obec Skřipov a města Nový Jičín, Bohumín, Kopřivnice, Bílovec a Vítkov.

Edukační činnost

- 1. 10. 2013 jsme zahájili pilotní výukový program památkové péče pro děti 5. třídy základní školy na Otické ulici v Opavě.

- Vytvořili jsme dva nové edukační programy zaměřené na Opavsko. První nese název „Procházka po hradbách“ a zabývá se vývojem a historií opavských hradeb a druhý se jmenuje „Život na hradě“ a soustřeďuje se na zříceninu hradu Vikštejna u Radkova. Oba programy byly v průběhu roku vyzkoušeny v praxi.
- Statutární město Opava poskytlo na projekt finanční dotaci ve výši 28 000,- Kč a Ministerstvo kultury ČR podpořilo výrobu didaktických pomůcek ve výši 15 000,- Kč.

Opavská ekomapa

- V roce 2013 vzniká první regionální průvodce ekologicky šetrným životním stylem. Jedná se o jednoduchý online nástroj, který ukazuje Opavanům praktické možnosti pro ekologicky šetrné rozhodování – k nalezení zde: www.opavska-ekomapa.cz.
- Najdeme zde například místa spojená s nakupováním - prodejny biopotravin, místa prodeje lokálních potravin, opravy a bazary, cykloservisy. Dále nám Ekomapa poradí, kam vyrazit za přírodními zajímavostmi, které organizace na Opavsku se zabývají ochranou přírody a ekologickou výchovou a kde hledat inspiraci pro vlastní přírodní dům či zahradu.
- V souvislosti s projektem organizujeme řadu přednášek, které se zabývají permakulturou a přírodními zahradami, stavbami z přírodních materiálů, šetřením energiemi nebo poznáváním místních výrobců.
- Statutární město Opava poskytlo na projekt finanční dotaci ve výši 66 000,- Kč.

Město jako na talíři

- V roce 2013 jsme vyzkoušeli nový typ projektu - kurzu, jehož smyslem bylo ukázat spojitost mezi naším životním stylem, utvářením místa, kde žijeme, a udržitelností života ve městě, a to po stránce teoretické i praktické.
- Společně jsme se zabývali tématy: jak poznat dobré místo ve městě, jak změnit místo, kde nám dobře není, jak upravit svůj balkón, střechu a zahradu nebo jak si zpříjemnit život se sousedy.
- Ukončením projektu byl první ročník přednáškového večera „Opavské noční kupé“, kde se celkem 11 přednášejících věnovalo tématu „Společný prostor“.
- Statutární město Opava poskytlo na projekt finanční dotaci ve výši 40 000,- Kč.

Dobrovolnický víkend v Radkově

- V polovině srpna se do Radkova sjeli dobrovolníci z blízkého i dalekého okolí, aby zde ve spolupráci se sdružením Radkov a místními obyvateli pomohli s rehabilitací veřejných prostranství.
- Podařilo se sanovat historickou alej vedoucí z Dubové do Radkova proti nebezpečné houbě spálence skořepaté, dále odstranit spodní bohaté výmlatky všech 63 lip a provést hnojení stromů.
- Další práce byly soustředěny na obnovu místní studánky a údržbu hradu Vikštejna.

Den Země

- Mezinárodní svátek životního prostředí se v Opavě slavil 21. dubna. Občanské sdružení Za Opavu si letos připravilo pro děti dílnu, ve které si mohly vyrobit barevné papírové brýle. K dispozici byl i náš prodejní stánek se zajímavými ručními výrobky pro radost. Dospělí se mohli mezitím zapojit do tvorby Opavské ekomapy.

Den stromů

- Den stromů se v Opavě slavil 13. října. Občanské sdružení Za Opavu se rovněž připojilo k oslavám. Pro děti byla připravena výtvarná dílna, prezentovány byly letošní projekty Opavská ekomapa a Město jako na talíři.

ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ

Finanční zpráva

- Při zajišťování financování se snažíme postupovat výhradně etickým, zodpovědným a transparentním způsobem. K financování užíváme pouze zdroje, které byly nabyty v souladu s demokratickými, právními a etickými normami. Vyhýbáme se takovým zdrojům finančních prostředků nebo jiných hmotných statků, které by mohly navodit střet zájmů, snížit nezávislost či nestrannost. Tyto zásady jsou v souladu s našimi představami o fungování organizace a jsou rovněž zakotveny v Etickém kodexu ekologických organizací.
- Účetnictví sdružení bylo a je vedeno transparentním způsobem, který odpovídá legislativě ČR.
- Aktivita našeho sdružení v roce 2013 vedla k účasti celkem na 12-ti projektech (některé z nich byly započaty v předchozích letech), z nichž u 7 se podařilo získat finanční prostředky pro činnost sdružení.
- Největší úspěšnost byla u projektů podpořených Statutárním městem Opava – jedná se celkem o 5 projektů, z nichž největší – měřeno objemem finančních prostředků byl projekt Opavské EKOMAPY s částkou 66 tis. Kč.
- Dalšími donátory našeho sdružení bylo Ministerstvo kultury ČR a Purkyňova nadace.
- Bylo provedeno jejich řádné vyúčtování a zasláno poskytovatelům. Veškeré položky byly uznané do nákladů. Stejným způsobem byly vypořádány projekty, na něž jsme získali finanční podporu pro rok 2013.
- Hmotný investiční majetek, ani dlouhodobě hmotný investiční majetek občanské sdružení nepořídilo a nevlastní.

SPOLUPRÁCE

Poděkování

- Občanské sdružení Za Opavu děkuje Ministerstvu kultury ČR a Statutárnímu městu Opavě za dotace na realizované projekty.
- Občanské sdružení Za Opavu děkuje Purkyňově nadaci za grant na rehabilitaci kostela Navštívení Panny Marie v Deštném.
- Děkujeme Kavárně Evžen na Beethovenově ulici za možnost pořádat akci Básnické hlasy v jejich příjemných prostorech.
- Děkujeme za spolupráci občanskému sdružení Radkov a Obci Radkov a jeho obyvatelům při organizaci akce „Den hradu Vikštejna“.
- Děkujeme všem zástupcům institucí, kteří se podíleli na instalacích putovní výstavy „Necháme to tak?“.
- Děkujeme všem členům a přátelům sdružení za aktivní pomoc a podporu naší činnosti.

ZÁVĚR

Tato výroční zpráva byla vydána v zájmu transparentnosti zveřejňovat údaje o organizaci, jejích pracovnících, projektech a způsobu financování.

V Opavě 30. 6. 2014.